

KARTA PRZEDMIOTU**I. Dane podstawowe**

Nazwa przedmiotu	Kościelne prawo publiczne
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Public Church Law
Kierunek studiów	prawo kanoniczne
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	jednolite magisterskie
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	stacjonarne
Dyscyplina	prawo kanoniczne
Język wykładowy	polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	dr Agnieszka Romanko
---	----------------------

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład	60	VII, VIII	11
konwersatorium			
ćwiczenia	30	VII, VIII	
laboratorium			
warsztaty			
seminarium			
proseminarium			
lektorat			
praktyki			
zajęcia terenowe			
pracownia dyplomowa			
translatorium			
wizyta studyjna			

Wymagania wstępne	– znajomość zagadnień z prawoznawstwa, norm generalnych i ustroju hierarchicznego Kościoła – umiejętność porządkowania i analizowania przepisów wchodzących w skład porządków prawnych różnych podmiotów w obrocie publicznoprawnym, tj. Stolicy Apostolskiej, państw czy organizacji międzynarodowych.
-------------------	--

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

Zdobycie wiedzy w zakresie relacji Kościół-państwo oraz ochrony wolności religijnej
Zapoznanie się z relacjami Kościół-państwo
Zapoznanie się z relacjami między Stolicą Apostolską a organizacjami międzynarodowymi przed i po Soborze Watykańskim II

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Zna w zakresie poszerzonym terminologię zwłaszcza z ustroju hierarchicznego Kościoła (legaci jako przedstawiciele Stolicy Apostolskiej), a zastosowanie tej terminologii w naukach prawnych (prawo międzynarodowe)	K2A_W01
W_02	Ma pogłębioną i uporządkowaną wiedzę na temat celu duchowego Kościoła, jako instytucji Bosko-ludzkiej, a także funkcjonowania instytucji kościelnych i ich współpracy z instytucjami państwowymi zgodnie z zasadą współdziałania i współpracy dla dobra osoby ludzkiej	K2A_W07
W_03	Ma pogłębioną wiedzę w zakresie relacji Kościół-państwo, zwłaszcza zasad: wolności religijnej, autonomii i niezależności Kościoła i państwa, współdziałania	K2A_W08
W_04	Zna w zakresie pogłębionym prawo publiczne Kościoła, w tym przede wszystkim poszanowanie zasady wolności religijnej w wymiarze wspólnotowym oraz działalność Stolicy Apostolskiej na forum międzynarodowym	K2A_W12
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Potrafi wskazać i wyjaśnić źródła prawa z zakresu prawa publicznego Kościoła oraz ich relacje w porządku państwowym	K2A_U01
U_02	Potrafi właściwie analizować rozwój prawa publicznego Kościoła zarówno przed, jak i po Soborze Watykańskim II	K2A_U03
U_03	Potrafi sprawnie porozumiewać się za pomocą zwrotów prawniczych ze specjalistami, jak też osobami spoza tego grona, np. opisując system relacji Kościół-Państwo w Rzeczypospolitej Polskiej	K2A_U04
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Docenia wpływ prawa kanonicznego na prawidłowe funkcjonowanie społeczności Kościoła oraz jego znaczenie w zachowaniu porządku tej społeczności w wymiarze doczesnym, przede wszystkim za pomocą stosowania soborowych zasad relacji Kościół-państwo	K2A_K03
K_02	Jest przekonany o konieczności zachowania się w sposób profesjonalny, dostrzegania problemów natury moralnej i etycznej w kontekście np. wolności religijnej nie tylko w wymiarze zewnętrznym, ale także wewnętrznym	K2A_K07
K_03	Jest świadomy odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa Kościoła, uwzględniając znaczenie i wpływ Kościoła na kształtowanie się tożsamości społeczeństwa świeckiego	K2A_K08

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

1. Kościelne prawo publiczne przed i po Soborze Watykańskim II
2. Od monizmu pogańskiego do dualizmu chrześcijańskiego (I-IV w.)
3. Jedność społeczności chrześcijańskiej pod dwiema władzami (IV-XVI w.)

4. Kościół i państwa wyznaniowe w warunkach podziału Europy chrześcijańskiej w epoce nowożytnej (XVI-XVIII w.)
5. Pluralizm modeli relacji między państwem a Kościołem w epoce współczesnej (XVIII-XX w.)
6. Zasada wolności religijnej
7. Zasada autonomii i niezależności Kościoła i państwa
8. Współdziałanie między Państwem i Kościołem
9. Podmiotowość Stolicy Apostolskiej w stosunkach międzynarodowych
10. Stosunki dyplomatyczne Stolicy Apostolskiej
11. Umowy międzynarodowe między Stolicą Apostolską i państwami
12. Gwarancje wolności religijnej w umowach międzynarodowych
13. Gwarancje wolności religijnej w prawie wspólnotowym i europejskim

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_01	Dyskusja	Obserwacja	Karta oceny
W_02	Wykład konwencjonalny	Egzamin	Karta egzaminacyjna
W_03	Wykład konwencjonalny	Egzamin	Karta egzaminacyjna
W_04	Dyskusja	Obserwacja	Karta oceny
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	Analiza tekstu	Kolokwium	Uzupełnione i ocenione kolokwium
U_02	Dyskusja	Obserwacja	Karta oceny
U_03	Dyskusja	Obserwacja	Karta oceny
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	Dyskusja	Obserwacja	Karta oceny
K_02	Dyskusja	Obserwacja	Karta oceny
K_03	Metoda obserwacji uczestniczącej	Sprawozdanie	Karta oceny

VI. Kryteria oceny, wagi...

Ocenę **pozytywną (dostateczną)** otrzymuje Student, jeżeli:

- uczestniczy w wykładach i ćwiczeniach (dopuszczalne 2 nieusprawiedliwione nieobecności)
- z zakresu wiedzy merytorycznej odpowie na minimum 50% wymaganych odpowiedzi.

Ponadto:

- zna podstawowe terminy z zakresu prawa publicznego Kościoła, zwłaszcza relacje Kościół-państwo oraz potrafi wskazać podstawowe źródła dotyczące przedmiotu
- potrafi wykorzystywać wiedzę z zakresu prawa kanonicznego w celu porządkowania przepisów prawnych
- utożsamia się z wartościami realizowanymi przez Kościół

Ocenę **dobrą** otrzymuje Student, jeżeli:

- zna większość terminów oraz źródeł prawa z zakresu publicznego prawa Kościoła (relacje Kościół-państwo i ich historyczne kształtowanie się, rodzaje przedstawicieli dyplomatycznych Stolicy Apostolskiej)
- potrafi wykorzystywać wiedzę z zakresu prawa kanonicznego w celu porządkowania przepisów
- utożsamia się z wartościami realizowanymi przez Kościół

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje Student, jeżeli:

- zna wszystkie wymagane terminy oraz źródła z kościelnego prawa publicznego
- potrafi wykorzystywać wiedzę z zakresu prawa w celu porządkowania przepisów; potrafi czynnie i kreatywnie pracować w zespole, a nawet mu przewodniczyć i szukać najbardziej optymalnych rozwiązań dla zadanych kwestii oraz potrafi samodzielnie rozwiązywać kazusy
- utożsamia się z wartościami i celami realizowanymi przez Kościół. Odznacza się dojrzałością

Sposób weryfikacji: obserwacja, sprawozdanie, kolokwium, egzamin.

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	90
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	200

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
1. Krukowski J., <i>Kościół i państwo. Podstawy relacji prawnych</i> , wyd. 2, Redakcja Wydawnictw KUL, Lublin 2000.
2. Krukowski J., <i>Kościelne prawo publiczne. Prawo konkordatowe</i> , Towarzystwo Naukowe KUL, Lublin 2013.
3. Sitarz M. [et al.] (red.), <i>Kościelne Prawo Publiczne. Wybór źródeł</i> , Wydawnictwo KUL, Lublin 2012.
Literatura uzupełniająca
1. Krukowski J., Sitarz M., Stawniak H. (red.), <i>Katolickie zasady relacji państwo-Kościół a prawo polskie</i> , Towarzystwo Naukowe KUL, Lublin 2015.
2. Orzeszyna K., <i>Podstawy relacji między państwem a kościołami w konstytucjach państw członkowskich i traktatach Unii Europejskiej</i> , Wydawnictwo KUL, Lublin 2007.
3. Krukowski J., Sitarz M., Pieron B. (red.), <i>Przynależność do Kościoła a uczestnictwo wiernych w życiu publicznym</i> , Towarzystwo Naukowe KUL, Lublin 2014.
4. Krukowski J., Sobczyk P., Poniatowski M. (red. nauk.), <i>Religia i etyka w edukacji publicznej</i> , Wydawnictwo UKSW, Warszawa 2014.
5. Sobański R., <i>Kościół jako podmiot prawa</i> , Akademia Teologii Katolickiej, Warszawa 1983.
6. Szołtysik P., <i>Wzajemne relacje między Kościołem a państwem w nauczaniu społecznym Kościoła</i> , Księgarnia św. Jacka, Katowice 2004.
7. Krukowski J., Potrzeszcz J., Sitarz M. (red.), <i>Bezpieczeństwo prawne państw demokratycznych w procesie integracji europejskiej: Polska - Słowacja - Ukraina</i> , Towarzystwo Naukowe KUL, Lublin 2016.

8. Krukowski J., Sitarz M., Dosz I. (red.), *Kościół a Naród i Państwo w perspektywie 1050. rocznicy Chrztu Polski. Historia i teraźniejszość*, Towarzystwo Naukowe KUL, Lublin 2017.
9. Sitarz M., *Zadania Kościoła i państwa w służbie człowiekowi. Wybrane zagadnienia*, „Biuletyn Stowarzyszenia Absolwentów i Przyjaciół Wydziału Prawa Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego” t. XIII, nr 15 (1) 2018, s. 143-156.
10. S. Kawa, A. Romanko, M. Sitarz, A. Słowikowska (red.), *The Enrollment to the Catholic Church*, Libreria Editrice Vaticana, Roma 2017.
11. Krukowski Józef (red. nauk.), *Konkordaty Polskie. Historia i teraźniejszość*, Towarzystwo Naukowe KUL, Lublin 2019.
12. Sitarz M. (red.), *Leksykon Prawa Kanonicznego*, Stowarzyszenie Absolwentów i Przyjaciół Wydziału Prawa Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Lublin 2019.